

VIBORG
KOMMUNE

Budgetforlig

Budget 2023-2026 for Viborg Kommune

Budgetforlig 2023-26

Ansvarligt budget med klare omprioriteringer for at sikre velfærden

Udgangspunktet for årets budgetlægning var en stram økonomiaftale mellem Regeringen og KL, hvor der alene blev givet flere penge til befolkningsudvikling med flere børn og ældre. Viborg kommunes indtægter er ramt af stagnerende befolkningsudvikling og en udvikling i ledigheden, der er knap så positiv i Viborg Kommune som resten af landet. Primært fordi ledigheden i Viborg Kommune i forvejen var lav.

På den baggrund har byrådet skullet finde finansiering til budgetudfordringen på socialområdet samt nye tiltag. Partierne har i budgetforliget lagt vægt på at sikre velfærden og fundet flere midler til social, skole, og ældreområdet, og derfor har det været nødvendigt med reduktioner på andre områder.

Hovedelementer i budgetforliget

- Socialområdet tilføres 15 mio. kr. årligt fra 2023 og frem til delvist at dække det stigende pres fra flere borgere med stort behov for støtte
- Skoleområdet tilføres 5 mio. kr. i 2023 stigende til 10 mio. kr. i 2024 og frem for at imødegå udfordringen med det faldende elevtal og deraf faldende budget
- Ældreområdet tilføres 9,9 mio. kr. i 2023 og frem. Det svarer til merudgifterne ved flere ældre som er kompenseret i økonomiaftalen
- Administrationen reduceres med 15 mio. kr. årligt fra 2023
- Der indarbejdes en ½ procent i reduktioner og effektiviseringer af serviceudgifter i 2024-26. Det betyder en reduktion i 2024 på 20 mio. kr., stigende til 40 og 60 mio. kr. i 2025 og 2026.
- Skatten holdes uændret.

Befolkningsudvikling – demografiregulering på ældre, skoler og dagtilbud

Viborg Kommune følger den praksis, der er indarbejdet i økonomiaftalerne, hvor staten kompenserer kommunerne for befolkningsudviklingen for et år ad gangen. Partierne er enige om at fortsætte denne praksis. Der bliver markant flere ældre de kommende år. De mange flere +80-årige vil særligt trække på den kommunale hjemme-og sygepleje. Derfor tilføres ældreområdet yderligere 9,9 mio. kr. årligt. Omvendt betyder færre skoleelever, at skoleområdets budget reduceres med 3,8 mio. kr., mens dagtilbudsområdet tilføres 0,6 mio. kr. til dækning af lidt flere småbørn.

Socialområdet

Socialområdet er under stort pres. Ikke kun i Viborg Kommune men nationalt. Det øgede udgiftsbehov i Viborg Kommune er opgjort til 20 mio. kr. i 2023. Partierne er enige om at understøtte området med 15 millioner årligt og dermed dækkes hovedparten af det stigende udgiftspres på området som følge af flere borgere med stort behov for støtte. Social- og sundhedsudvalget arbejder videre med den resterende del af udfordringen blandt andet ved at undersøge vikarforbrug og sygefravær.

Skoleområdet

Skoleområdet tildeles ekstra penge for at imødegå udfordringen med det faldende elevtal. Allerede i budget 2021 bevilgede byrådet ekstra 5 mio. kr. i 2023. Det suppleres nu med yderligere 5 mio. kr. i 2023, stigende til 10 mio. kr. fra 2024 og frem. Tilførslen af de ekstra midler forudsætter, at en aftale om fremtidens folkeskole falder på plads.

Kollektiv trafik.

Midttrafik har oplyst, at Viborg Kommune har en økonomisk udfordring på 5,2 mio. kr. i 2022 og 8,0 mio. kr. i 2023 afhængig af statslig kompensation mm. Regionen har en markant større udfordring og hvis dette medfører reduktioner i serviceniveauet på de regionale ruter, vil det indebære yderligere merudgifter såfremt Viborg Kommune vælger helt eller delvist at overtage finansieringen af disse ruter. En del af udfordringen i 2022 vil kunne løses ved den midtvejsregulering af pris-/lønfremskrivningen, som er aftalt i økonomiaftalen, og som sendes frem til politisk behandling ved budgetopfølgningen pr. 30. september.

Teknisk udvalg kommer med oplæg til den fremadrettede håndtering af udfordringen, når der foreligger afklaring af evt. statslig kompensation m.m.

Øget frivillighed

Øget frivillighed er ét af Sammenhængsmodellens 22 målsætninger – men Corona har medført det modsatte, nemlig mindre frivilligt arbejde. Byrådet ønsker at vende denne udvikling, og derfor afsættes 0,5 mio. kr. i 2023 og 2024 til nye tiltag.

Arkitekturpolitik

Teknisk udvalg får til opgave at undersøge, hvordan hensigterne i arkitekturpolitikken gennemføres, herunder om det kan ske gennem ansættelse af en stadsarkitekt.

Sociale investeringer

Partierne er enige om yderligere at fremme en investeringstankegang for at øge forebyggelsesindsatsen på eksempelvis beskæftigelses-, social-, sundheds- og familieområderne. Formålet er udnytte viden fra eksempelvis Den sociale Investeringsfond og skaffe finansiering til forebyggende tiltag. Direktionen kommer med oplæg til Økonomi- og Erhvervsudvalget med principper for, hvordan investeringstankegangen kan fremmes. Der afsættes 4 mio. kr. i perioden finansieret af udviklingspuljen dels til samarbejdet med Den sociale investeringsfond, dels til at udvikle eget fondsarbejde.

Minimumsnormeringer

Børne- og Ungdomsudvalget har drøftet udfordringer vedrørende struktur og minimumsnormeringer, og besluttede at udsætte drøftelserne til foråret 2023, herefter vil udvalget have overblik over situationen og vurdere om der er en udfordring, der skal lægges frem for byrådet til næste års budgetlægning.

Attraktive arbejdspladser

Partierne er enige om, at det har høj prioritet at Viborg Kommune er en attraktiv arbejdsplads med et godt arbejdsmiljø. Der skal udvises størst mulig fleksibilitet og det skal sikres, at medarbejderne i videst muligt omfang har indflydelse på arbejdstilrettelæggelsen, herunder placering af arbejdstid m.m.

FN 17 Verdensmål

Der afsættes årligt 750.000 fra 2023 til FN17 Verdensmål finansieret af udviklingspuljen.

Reduktioner:

For at skaffe finansiering til de ovennævnte tiltag er der enighed mellem forligspartierne om følgende reduktioner:

Administrationen

For at kunne finansiere flere midler til velfærdsområderne gennemføres en besparelse på administrationen på 15 mio. kr. årligt fra 2023. Partierne lægger vægt på, at besparelsen gennemføres, så den påvirker serviceniveauet på borger- og virksomhedsvendte områder mindst muligt, herunder også at undgå opgaveglidning fra den centrale forvaltning til decentrale enheder. Der lægges vægt på at effektivisere opgaveløsningen, herunder reducere intern kontrol og bureaukrati og at udnytte de digitale muligheder optimalt. Partierne lægger desuden vægt på, at der kigges på indkøb af ekstern konsulentbistand. Besparelsen vil påvirke opgaveløsningen – både med hensyn til kvalitet/serviceniveau og opgavemængde. Direktionen kommer med oplæg til Økonomi- og Erhvervsudvalget om udmøntningen i november måned 2022. Udmøntningen af besparelsen forventes at medføre afskedigelser.

Beskæftigelsesindsatsen

Byrådet anerkender det arbejde, Beskæftigelsesudvalget har sat gang i for at undersøge, om der kan reduceres i intern kontrol og bureaukrati med inspiration fra velfærdsaftalen på ældreområdet. Partierne ønsker tillige undersøgt, om den faldende ledighed giver anledning til, at der kan reduceres i indsats og bemanding i jobcentret mv.

Fortsat ½ procent reduktioner og effektiviseringer

Kommunens økonomi er klemmt, og den statslige styring indebærer, at der er behov for løbende reduktioner og effektiviseringer for at skabe råderum til at løse budgetudfordringer og iværksætte nye tiltag.

Partierne er derfor enige om, at der fortsat skal findes reduktioner og effektiviseringer for ½ pct. årligt. Der tages stilling til udmøntning ved den årlige budgetlægning for et år ad gangen. Det indebærer en reduktion på 20 mio. kr. i 2024, og stigende til 40 mio. kr. i 2024 og 60 mio. kr. i 2026.

Hvis økonomien bliver forbedret overvejes det løbende, om der er behov for reduktionen, og indtil videre er sidste år med reduktionen i 2026.

Budgetbufferen

Af hensyn til at kunne overholde de statslige servicerammer og samtidig sikre fleksibilitet for de decentrale budgetansvarlige, der skal have mulighed for at bruge af tidligere års mindreforbrug, har der været praksis for at have en budgetbuffer pt. på 15 mio. kr. Den fjernes i 2023, men fastholdes i overslagsårene 2024-26.

Byggesagsgebyrer

Partierne er enige om, at det er et vigtigt serviceparameter at have korte sagsbehandlingstider på byggesager. Derfor har byrådet tilført området betydelige midler, og Viborg Kommune har gode resultater, hvor vi lever op til de nationale mål på området. For at finansiere en del af indsatsen indføres et byggesagsgebyr efter en fast takst model. Med en takst på 1.000 kr. pr. sag for alle typer af byggesager vil det betyde en forventet indtægt på 1,0 mio. kr. årligt fra 2023.

Etablering af Ejendomscenterstruktur, inkl. teknisk service

Der etableres en central ejendomsenhed med henblik på at styrke en tværgående bygnings- og ejendomsdrift. Den tekniske service samles i denne enhed, og de tekniske serviceledere og medarbejdere overflyttes både organisatorisk og ledelsesmæssigt. Formålet er at optimere den faglige styring og effektivisere via energioptimering, bygningsvedligeholdelse og -drift, harmonisering af serviceniveau og opgaveløsning samt vedligeholdelse af grønne arealer. Etableringen af ejendomscenteret indarbejdes med en besparelse på 0,6 mio. kr. i 2023 og stigende til 1,8 mio. kr. 2024, 2,8 mio. kr. i 2025 og 3,8 mio. kr. i 2026 og frem.

Beskyttet beskæftigelse

Partierne er enige om at gennemføre en omlægning af den beskyttede beskæftigelse hvor opgaverne fortsat udføres på de nuværende værksteder på Nørremarken og Trepas. Med udgangspunkt i borgerens behov og skånehensyn vil de beskyttede medarbejdere tilknyttes opgaver og værksteder uagtet om deres funktionsnedsættelse er af psykisk eller fysisk natur. Derved opnås en fleksibilitet, der giver en besparelse på 0,4 mio. kr. årligt fra 2023. Desuden nedlægges tilbuddet Jobkurs. Jobkurs er et tilbud, hvor borgere i beskyttet beskæftigelse kan skifte til ansættelse i ordinære virksomheder med løntilskud (skånejob). Nedlæggelse af tilbuddet giver en besparelse på 0,5 mio. kr. årligt fra 2023. Tilsammen reduceres udgiften til den beskyttede beskæftigelse med 0,9 mio. kr. årligt fra 2023.

Mindre pleje af grønne områder

Plejen af grønne områder tilpasses en ekstensiv drift og i muligt omfang mere biodiversitet. Grønne områder i og omkring byer og især bymidter prioriteres fortsat.

Budgettet reduceres med 0,5 mio. kr. årligt fra 2023.

Beskæftigelsesindsats

Budgettet til Forberedende Grunduddannelse (FGU) reduceres med 1,6 mio. kr. i 2023 og stigende til 1,9 mio. kr. fra 2024 og frem. Der er tale om en teknisk tilretning på grund af ændrede forudsætninger mv.

Øget indsats mod socialt bedrageri.

Viborgs Kommunes indsats mod socialt bedrageri øges ved at ansætte yderligere en medarbejder. Herved forventes det kommunale provenu øget med yderligere 2 mio. kr. til i alt 9 mio. kr. årligt. Indsatsen vedrører f.eks. sygedagpenge, forældrebetaling på dagtilbud mv. Den øgede indsats forventes at give et nettoprovenue på 1,5 mio. kr. fra 2023 og frem.

Tilskud og puljer

Markedsføringspuljen på samlet 3,7 mio. kr. reduceres med 0,5 mio. kr. årligt. De centrale uddannelses-puljer til intern uddannelse og kurser på samlet 3,9 mio. kr. reduceres med 0,5 mio. kr. årligt. Desuden inddrages den automatiske prisfremskrivning på fem konkrete tilskud, idet tilskuddene er givet uden prisfremskrivning. Dermed spares 0,5 mio. kr. årligt. Det giver en samlet besparelse på puljer og tilskud på 1,5 mio. kr. årligt fra 2023.

Administration - tjenestekørsel og annoncering

Reduktionen indebærer, at der udbetales kørselsgodtgørelse til ansattes tjenestekørsel med statens lave takst (2,17 kr. pr. km) fremfor den høje takst (3,70 kr. pr. km.). Besparelsen vurderes at give 2 mio. kr. årligt fra 2023, idet det bliver nødvendigt at kunne give dispensation for grupper eller typer af tjenestekørsel.

Den anden del af reduktionen vedrører kommunens annoncering i lokale medier. Fremover indrykkes fællesannoncer alene i Viborg Nyt, som udkommer i hele Viborg Kommune. Besparelsen udgør 0,7 mio. kr. årligt fra 2023.

Diverse engangsreduktioner i 2023

Indtægt ved salg af gamle pc'ere udgør 2 mio. kr., tidsforskydning ved separatkloakering af kommunale bygninger, udgør 2,0 mio. kr. samt mindreforbrug på budgettet til FGU i 2022, der udgør 5 mio. kr., samlet 9 mio. kr.

Anlæg

Det samlede anlægsbudget over fire år udgør i alt 1,6 mia. kr. og rummer en lang række projekter på de enkelte udvalgsområder:

Investeringer i skoler og dagtilbud for samlet 548 mio. kr. i alt til skoler og dagtilbud, herunder til nye skoler i Overlund, Stoholm og et nyt børnehus i Taphede.

Investeringer på de tekniske områder, herunder infrastruktur for 230 mio. kr.

På klima- og miljøområdet, herunder investeringer på affaldsforsyningen for 229 mio. kr.

Investeringer på kultur- og fritidsområdet for 155 mio. kr., herunder nyt museum og medfinansiering af ny foreningssvømmehal.

Investeringer på ældreområdet for samlet 88 mio. kr., herunder nyt produktionskøkken til Madservice Viborg.

Nye anlægsprojekter i anlægsbudgettet

Investering i lys- og baneanlæg til B67 under Kultur og Fritidsudvalget, 1,7 mio. kr. i 2026

Renovering af scenetårn i Tinghallen under Kultur og Fritidsudvalget, der afsættes 5,5 mio. kr. i 2025

Fyrtårnsprojekt for friluftsbadning under Kultur og Fritidsudvalget, der afsættes 2 mio. kr. i 2024

Forbedring af vandkvalitet i Viborg Søerne, der afsættes 2 mio. kr. i 2026

Partierne er desuden enige om at gennemføre ny- og om-indretning af cafeområde i Viborg Stadionhal i år, 1 mio. kr. finansieret af udviklingspuljen.

Energirenoveringer af kommunale bygninger

Viborg Kommune har løbende energirenoveret kommunale bygninger ifm. ombygninger, tilbygning og vedligeholdelsesarbejder, ligesom der pågår målrettede energiinvesteringer i udvalgte bygninger. Byrådet ønsker yderligere at energioptimere kommunens bygningsmasse som del af den grønne omstilling. Der afsættes yderligere 2 mio. kr. i 2023, 3 mio. kr. i 2024, 4 mio. kr. i 2025 og 8 mio. kr. i 2026.

Hjarbæk Fjord,

Der er enighed om, at hvis det bliver nødvendigt at finde yderligere midler til forbedring af vandkvaliteten, vil byrådet finde dem.

Tiny Houses

Landdistriktsudvalget undersøger muligheder for at placere alternative, bæredygtige boformer.

Puljer, der videreføres i 2026

Pulje til investeringer og renoveringer i selvejende idrætshaller: der afsættes 3 mio. kr. i 2026.

Pulje til vejnettet: der afsættes 5 mio. kr. i 2026

Pulje til fortove: der afsættes 5 mio. kr. i 2026

Pulje til renovering af broer: der afsættes 5 mio. kr. i 2026

Pulje til cykelstier: der afsættes 5 mio. kr. i 2026

Rammebeløb til byfornyelse og boligforbedring: der afsættes 0,5 mio. kr. i 2026

Pulje til grøn omstilling: der afsættes 2 mio. kr.

Pulje til etablering af klimaskov samtænkt med drikkevandsbeskyttelser: der afsættes 350.000 kr. i 2026

Pulje til indsats plan for klima, 0,5 mio. kr.

Pulje til udvikling i mindre byer og landdistrikter: der afsættes 5 mio. kr. i 2026

Justeringer i anlægsbudgettet

En række anlægsprojekter er forsinkede, og derfor er der foretaget en teknisk tilretning, hvor beløb er flyttet fra 2023 til senere. Det gælder ved Viborg Idrætshøjskole, Skals børnehus og skole, Ørum børnehus og skole, Vestre skole, idræts- og fritidsfaciliteter i Rødkærsbro og kapacitetsudvidelse på autismeområdet.

Vedrørende puljen til investeringer i renovering og nybyggeri i selvejende haller flyttes 2 mio. kr. fra 2023 til 2026.

Den nye foreningssvømmehal ved Viborg Idrætshøjskole og svømmehallen ved Søndre Skole

Projektet med foreningssvømmehallen er forsinket. De afsatte beløb i 2023 og 2024 flyttes derfor til 2025 og 2026. Ikke forbrugte beløb i 2022 flyttes ved regnskabsafslutningen til 2024.

Som konsekvens heraf undersøges, hvad det vil koste at sætte svømmehallen ved Søndre Skole i stand.

Jordforsyning nulstilles i 2023

Efterspørgslen efter kommunale byggegrunde er væsentlig afdæmpet, og derfor nulstilles budgettet til den kommunale jordforsyning i 2023. Det bidrager til at overholde den kommunale bruttoanlægsramme, hvor køb af jord og byggemodning indgår. Partierne er enige om, at hvis der bliver efterspørgsel efter kommunale byggegrunde i 2023, er byrådet villig til at tillægsbevilge.

Økonomisk politik

Partierne er enige om at videreføre en ansvarlig økonomisk politik. De økonomiske målsætninger, byrådet tidligere har vedtaget, fastholdes. De tre økonomiske målsætninger er:

- 250 mio. kr. i resultat før anlæg og afdrag – målet indfries ikke helt i 2023
- 225 mio. kr. i skattefinansierede anlægsudgifter (netto)
- 200 mio. kr. i gennemsnitlig likviditet

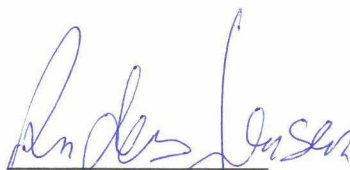
Partierne er enige om at bekræfte de økonomiske styringsprincipper, som byrådet har vedtaget, og som blandt andet siger, at der ikke gives kassefinansierede tillægsbevillinger.

Partierne er enige om at foretage omflytninger m.v., hvis det bliver nødvendigt af hensyn til, at Kommunernes Landsforening kan overholde økonomiaftalen.

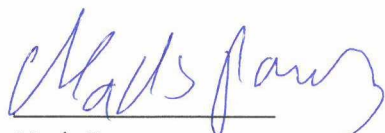
Viborg, fredag den 2. september 2022.

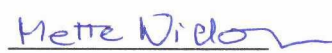
For Venstre:

Ulrik Wilbek

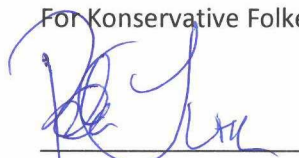

Anders Jensen

For Socialdemokratiet:

Mads Panny

Mette Nielsen

For Konservative Folkeparti:

Peter Juhl

Torsten Nielsen

For Socialistisk Folkeparti:

Marianne Gaardsdal

For Alternativet:

Stine Isaksen